

Opazke.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici
Torrente, 12. Vsak list mora biti frankiran.
Rokopisi se ne vračajo.

Inserati (čudne vrste naznanila in po-
slanice) se zaračunijo po pogodbi; pri
kratkih oglasih z drobnimi črkami se
plača za vsako besedo 2 nov.

Naročnine, reklamacije in inserate pre-
jema opravnitvovo, ulica Torrente 12.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

* * *

Slovenskim drž. poslancem!

(Nadalj. iz. br. 36.)

Vrhovne oblasti ali vlade dolžnost je torej, da stvar še popravi in ker bo k letnim troškom za obrtniško šolo vlada največ morala dajati, ker nadalje tudi Slovenci v mestu davek plačujejo in oni znesek, ki ga je mesto dovolilo za omenjeno šolo, v nekej meri spada tudi na Slovence, prosimo naše poslance, da izposlujejo pri visokej vladi, da učni načrt za obrtniške šole tako spremeni, da bodo slovenski učenci na istej šoli uživali poduk v svojem materinem jeziku.

Kakor ta, prav tako meri vsak korak mestnega zборa na poitaljanjenje slovenskega prebivalstva Trsta in okolice. To je očvidno in tudi vlad znano, ker deželna vlada tržaška sama je v tožbi z mestnim zborom zaradi tega, ker zadnji noči dopustiti, da bi se v rojanski ljudskej šoli italijančina nadomestile z nemščino in vendar bi moral zbor pustiti v tem obziru okoličanom samim, ki so za ono premenitev prosili, prvenstvo določitve. Znano je tudi, da je 1429 očetov slovenskih otrok uže pred 2 letoma prosilo, da bi mestni zbor ustanovil vsaj par slovenskih ljudskih šol v mestu; to prošnjo je zbor odbil in omenjeni očetje so proti temu sklepku vložili priziv na visoko mestništvo, ali zadnje je baje poslalo priziv za poročilo na magistrat in tam so baje obtičali vsi spisi, in ni jih dobiti več! Čudno je le to, ko je enaka zadeva rojanskih očetov v prizivnem potu bila rešena v nekaterih mesecih, priziv 1429 mestnih Slovencev še po dveh letih ni našel usmiljenja. To torej zopet prejasno kaže, da sl. mestni zbor Slovencem pravice krati in se ustavlja na vse kriplje temu, da bi se Slovenci v Trstu rešili poitaljanjevanja po šoli. Ker pa je zadeva gled slovenskih ljudskih šol v Trstu za nas Slovence največe važnosti, prosimo naše poslane, da zastavijo pri vladu ves svoj vpliv v to, da bode omenjeni priziv vendar enkrat rešen ugodno ali neugodno, samo da stvar ne ostane popolnoma nerešena. — Slovenski narod ima v Avstriji tiste pravice, kakor vsak drug, no in v Trstu, v mestu samem, nas Slovence živi mnogo in to število vedno raste, ker po vsej zemlji za Trstom prebivajo zgolj Slo-

venci, ki naravno imajo vedno posla z Trstom.

Čast našega naroda in korist zahteva, da se nam ves narastaj obrani in ne potujti po italijanskih šolah. Baš zato zahlevamo, da nam se dovoli, kar nam jamči § 19. temeljn. zakonov in pa šolski zakon.

Poleg teh bolj duševnih in moralnih, imamo pa še tudi mnogo drugih nujnih materijalnih težav, katere pa v prvej vrsti zadevajo naše okoličane.

Kakor znano, bavi se mnogo naših okoličanov z ribištvom in še več bi se jih, da jim ni na ramenah konkurenca tujcev, takozvanih Chiozzotov, ki ribarjo preblizo avstrijskih obal in posebno s tem, da vlačijo velike, težke mreže (conca) po morskem dnu in tako uničujejo ribjo zalego.

Mnogo prepirov so imeli zarad tega okoličanski ribiči z imenovanimi Chiozzoti in večkrat so se vršili na morju majhni boji mej prvimi in zadnjimi, tako sicer, da so mnogi okoličani prišli celo v konflikt s postavo in so bili ostro kaznovani. Ko se je precej po osodopolnej vojni 1. 1866 delala trgovinska pogodba z Italijo, naredila se je ta pogodba popolnoma na korist Italiji; kajti mej tem ko Italija dopušča, da se smejo iz Avstrije v Italijo carine prosto izvažati slane ribe, dopušča Avstrija Italiji, da smejo nje ribiči ribariti prav blizu avstrijskih bregov, na naših trgih neobdačeni prodajati nalovljene ribe in da so prosti carine tudi raznovrstni pridelki, kakor cvetlice, sočivje itd.

Statistično pa je dokazano, da Italijani s to pogodbo uživajo zaslужka na avstrijskih tleh za več stotisoč goldinarjev, mej tem ko vsa carina, katere so prosti avstrijski trgovci za slane ribe, izvažane v Italijo, znaša komaj malo tisoč gold.; nadalje je znano, da iz Italije dohaja vsake leto na stotine vagonov sadja, sočivja in cvetic. — Vled tega odpade našim domaćim ribičem mnogo dobrega zaslужka, našim mnogim Primorskim cvetičarjem in vrtnarjem pa je nastala jako nevarna italijanska konkurenca.

Gotovo je, da bi se sadjarstvo, zelenjadstvo in cvetličarstvo na Primorskem še vse drugače razvijalo, nego se je razvijalo dosedaj, da se nemamo boriti iz italijanske konkurenco.

Varstvo domaćega dela, domaće obrtne in domaćih zemeljskih pridelkov proti

tuje konkurenčiji pa je posebno tukaj na Primorskem zelo potrebno in to še za mnogo časa, kajti uprav zdaj se je vse to domače delo še le začelo nekoliko razvijati, in ako mu zdaj visoka vlada ne seže pod roke, potem je nevarnost velika, da se v prvej rasti zamori. — Ali naše vlade skrb bi morala biti, da vse te naravne vire blagostanja Primorskega ljudstva povzdigne in to more v prvej vrsti s tem storiti, da varuje domače delo nepotrebne tuje konkurenčije, v drugej vrsti pa s tem, da prvič skrbi za umetno pomnožitev morskih pridelkov in za sistematično odgojo nekega dela kmetijskega prebivalstva v umnem kmetijstvu, posebno pa v vinarijstvu, sadjarstvu, cvetličarstvu itd., katerim kmetijskim strokam se posebno podaje zemlja in prebivalstvo Primorskih dežel, ki so bile dosihmal le preveč znamanjene.

Tržaškim okoličanom bi se morala torej tudi v tem obziru, ker uže v Trstu nemamo nobene kmet. šole, vsaj po majhnih štipendijah dajati priliku, da se izurijo v potrebnih kmet. strokah, kakor to zahaja občni napredek.

Zarad tega opozorjamo naše državne poslance na novo trgovinsko pogodbo, katero ima še letos sklopiti naša država z Italijo, da se pri visokej vladi na vse kriplje potezajo za koristi Primorskega prebivalstva, ter izposlujejo pri visokej vladi, da se takozvanim ribičem Chiozzotom dovoli ribariti le v tistej daljavi, katero določuje mejnaročno morsko pravo, ter da se odpravi dosedajni običaj, po katerem smojo italijanski ribiči ribariti v bližini ene morske milje od avstrijskih bregov, nadalje, da se sadje, sočivje in cvetlice iz Italije v našo državo uvažano primerno obdaci in na posled, da vlada po močnosti skrbi za umetno pomnoženje rib in drugih morskih pridelkov ter da pre-skribi tudi tržaškim okoličanom potrebnim poduk v onih kmet. strokah, ki se v okolini morejo z dobrim uspehom gojiti.

(Konec prih.)

Delalskega podp. društva božja pot na Sv. Goro.

(Dalje.)

Točno ob 4½ uri se je začela beseda na okinčanem dvorišču g. Alojzija Mozetiča;

obiteljskega kroga, dober oče, dober sin, dober soprog, dober brat so dobri prebivalci. Ne smemo isolirati privatnega od javnega človeka; ker oddvajati ju, je mestofeliška sofistika, katera nas vadi spovščati tudi nevredneče. Ne delimo edinstva, katerega narava in Bog nista oddeleli mogla, človeka moralnega in intelektualnega; človeka individuma in človeka društva, človeku obitelji in človeku vlade. Človek je eden in ena mora biti njegova morala: mora se ali zapreti v zmeri domaći krog, ali se širiti v metežu javnega življenja, da ravna lastno družico in otroke, ali pa celim narodom. Človek poštenjak je zmirom poštenjak; varalica, podel človek je kakor v hiši, tudi kakor vojskoved, ali kakor na ministerskej stolici.

Delo nas uči tudi ljubiti domovino, ker samo onega ljubimo, katerega smo posvetili in nobeden ne koristi toliko domovini, kakor priden delavec. Delavec proizvaja; vrednost naroda se meri po njegovih delalnih močeh in proizvodih. Ako se je uže naše delo pozdignolo do one stopinje završenstva, po kateri se preskrbi slava zemlje, onda se narodna ambicija in plod našega uma združi, in mi čutimo, kako nam srce udarja radi eddne največih in najzvišenih radosti.

Ko popravimo narodno kmetijstvo, ko osnujemo novo tovarno ali industrijo; ko s kakšnim novim izumom ali novo knjigijo pomnožimo, pomnožili smo književnost ali znanost naše zemlje; potem delo

Edinost.

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1 uri popoldne.

* * *

Cena z avto leta s prilogom 7 for., za pol 3 for. 50 nov., za četrtek leta 1 for. 25 nov. — Edinost brez priloge stane za celo leto 6 for., za pol leta 3 for., za četrtek leta 1 for. 50 nov. — Posamezne številke se dobivajo pri opravništvu, v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

* * *

* * *

v ozidju je bil oder, na katerem so stale tudi zastave solkanske čitalnice, del. podp. društva, trž. Sokola in kanalske čitalnice. Na dvorišču se je bilo nabralo občinstva do 800 in več, ker došlo je tudi mnogo odličnih rodoljubov iz Gorice in okolice; starci znanci, ki so ljudstvo uže pred 20 leti za narodno stvar navduševali, segali so si zadovoljni v roke. Pred vsem je stopil na oder predsednik solkanske čitalnice, g. T. Jug, ter je v jedernatih besedah najprej omenil namen slavnosti, potem pozdravil goste iz Trsta in drugod in se naposled srčno zahvalil gospicam solkanskim in tržaškim, ki so čestljive za stvari solkanske čitalnice prinesle tako lepa vezila. Zapel je potem še precej močan zbor solkanskih in sempeterskih pevecov „Solkansko“, katero je rajnki Miroslav Vilhar uže pred 20-leti zložil za slavnost odprtja čitalnice.

Na to jo nastopil č. g. Štefan Valentincić, vikar v Trnovem, rodoma Solkanec, ki je uže kot dijak mnogo storil za ustanovljenje domače čitalnice in je nje ud od začetka in še danes. Govornik je najprej risal na kratko zgodovino goriške grofije, potem starodavnega Solkanca, omenjal več imenitnih Solkancev; potem ocenil starodavno udanost Solkancev za slovensko domovino in za Avstrijo, omenil je tudi božje poti sv. Gore, ki spada k Solkanu, kamor je romalo del. podp. društvo, o katerem se je izrazil jako laskavo; spomnil je tudi starega verskega prepričanja našega naroda; s kratka, govor je bil dobro osnovan, premišljen in primeren; pa je tudi v srcu segal občinstvu, ki je govornika večkrat pretrgal s še živoklici in mu naposled živahnlo ploskalo. Govorniku se je čestitalo od vseh strani.

Po govoru so stopile na oder gospice solkanske, in je po kratkem ogovoru gospica Gabrijela Doljakova, hči nepozabljivega rodoljuba Matija Doljaka, privzala prekrasen bel in sè zlatom vezenski trak na čestito zastavo, katero so Solkanci s ponosom nosili uže leta 1848., ko so stražili avstrijske meje pred italijanskimi navali. Na traku so v zlatu vezene te besede: „Solkanska dekleta — čitalnici“. Predsednik se deputaciji deklet presrečno zahvalil. Na to nastope navzočne odbornice delal. podp. društva. Gospica A. Kobalova priveže belo-rudeč trak, na katerem je

PODLISTEK.

Moralnost in plačilo dela.

(Dve, tri besede slovenskim delavcem.)

(Konec.)

Kako sladko je delo nadahneno in vzdržavano čustvom obiteljskim! Kako je podnosljiv napor, ko znamo, da z njim obvesljujemo in olepšamo življenje družice svoje, otročicev svojih! Kako vesel je napor, ko z njim hočemo zapustiti novčano premoženje za vzgojo, katero jih osreči in počesti med ljudmi!

A družica življenja, otroci, kateri vse to vedo, kako se veselo, ljubezno in zahvalno okoli očeta vrtijo, koji z delom seje v okrog same morale in veselja. Kolikor zajoče zahvaljen sin v zasenu male kolibice, katero mu je oče zapustil, kakor plod svojega dela; ker si misli, da je oče pri delu na njegova misil, kakor on zdaj misli na srečo lastnih otrok. Takšnim načinom se delo — prava pričetna krepost človeka — prenaša od roda na rod — a vse zavija, vvrščuje v košnico človečanstva.

Primereno se je tudi človečanstvo pokristilo imenom obitelji, ker v resnici, kakor smo napomenoli, obitelj stvarja narode in države; prosveta (kulturna) dozori, ko bo organizem države ednak onemu prave obitelji, ker vse kreposti, vse čustva prebivalca in društvenega človeka nikajo iz

postigne najlepšo in največjo nagrado, in mi čutimo krepkejo ljubezen domovinsko in se za srečne smatrano, da pripadamo velikemu narodu, ker vemo, da one velikosti tudi mi smo majhen, ali celoten del. A zakaj mnogi, nesrečom množina njih grdi in še proti Slovencem? In Slovenci? Zakaj obtožajo in klevečo lastno domovino? Ker niso vredni biti Slovenci, ker se zemlja z njim ponesti ne more, ker niso nič dobrega za njo storili. To so le-nuh in večni preklanjatelji domovine.

Veliki narodi so tudi ponosni, kakor tudi veliki delalci na svoje delo.

Narodni ponos je najlepša krepost posameznega naroda, je zakonit otrok dela — ker kdor mnogo dela, ta tudi vroče domovino ljubi.

Delo rodi dobroto vsem ljudem, stori nas darežljivimi, pripravnimi za vsako žrtev. Umeje se, da kdor pridno dela, da rajši od lenuha podari od lastnega truda. Kdor ne dela — ne more nič podariti, ne more biti darežen, ko ni priden. Priden delavec je zmirom bogat; delaven človek velja za dva, tri, on je človek ploden. Dobro delo ga ne obuboža, darežljivost je vplojena, a ne utrjena kmetijstvom — to so v resnici dve krepostni sestri, katere se zakrivajo za velike kreluti vseh kreposti, pod svetim nadahnötjem vrhovnega nadahnitelja vsake lepe, koristne in velike reči: dela.

* * *

Temu prekrasnemu pouku ne moremo nič dodati, kakor ga toplo vsakemu pripomoreti, ker mu ne bo škodoval, ampak v prid mu bode. Svet je pokvarjen, posebno pa tukaj v Trstu in za to se lepi pouk mora z naslado brati. Slovenskim starišem pa pripomočamo, da svoje otroke vadijo na pridnost, da jih varujejo vsakovrstnih nemoralnih del in podjetij, katera škodujejo samo našej stvari in dobremu namenu.

Kdor pridno dela, ta jé.

* * *

Vsi problemi o boljšej bodočnosti delalnega stanu se morejo le z delom in intelektuelnim napredkom delalcev rešiti.

— Ako je delo temelj napredka, o čemur ni dvomiti, potem sčasom le oni postane gospodar, kateri dela; nedelavni stanovi, to je previligrani, kateri se le ob trudu drugih redē, propadajo in bodo vedno bolj propadali, le na tak način se svet jednati, ali vse to se ne godi potem prekucij, ki človeštvo vabijo iz enega ekstrema v drugega, ampak le po potu mirnega dela, v katerem sestoji vsa bodočnost človeškega društva.

Revolucija, požiganja itd., delalec ne bodo pomagali, pomagati mu more le delo parjeno z intelektuelnim napredkom.

bilo v zlatu tiskano: „Ženski oddelki del. podp. društva v Trstu — v spomin 8. maja 1887“, na zastavo in je potem govorila gospica primeren govor, v katerem je posebno povdajala prijateljstvo in najojo zvezo mej tržaškim in goriškimi Slovencami in konečno izrazila željo, da bi solkanska čitalnica praznovala 50-letnico v še večjem sijaju. Gospica je govorila navdušeno z lepo donečim glasom in zato je tudi občinstvo tako navdušila, da ni bilo konca živoklicem in ploskanju.

Predsednik se je zopet lepo zahvalil tržaškej deputaciji; potem pa so solkanske gospice in dekleta venčale zastavi del. podp. društva in „Sokola“. — Mej tem se zastave poljubljajo, godba godi cesarsko, občinstvo navdušeno kliče, topiči grme. — V imenu del. podp. društva se zahvali predsednik V. Dolenc ter omeni, kako sladko se spominja časov, ko je pred 20 leti začela tleti iskra rodoljubja v Solkanu in sploh na Goriškem, omeni, da se je v tem času ipak napredovalo in ako današnjo slavnost naši prijatelji grdo gledajo, nas to nima strašiti, zavest slovenska raste z vsakim dnevom in vse nakane sovražnikov ne vstavlja več našega napredka; naša sveta stvar mora zmagati in kedor upa v bodočnost Avstrije, ta upa tudi v bodočnost Slovencev itd. — Občinstvo je govorniku ves čas živahnio pritrjevalo.

Gоворил je potem tudi podstarosta „Sokola“, g. K. in se zahvalil Solkancem za lep sprejem in še posebe solkanskim dekletam za venec podarjen Sokolovej zastavi.

Nastopi zopet domači zbor in prav dobro poje „Bratje v kolo“. — Za domačim zborom nastopijo vrli Škedenje in pojo „Što čutiš“ tako krasno, da jim je donela od vših strani pohvala, tako sicer, da so morali ponavljati.

Potem je deklamovala gospica Kobalova iz Trsta Gregorčičeve „Soči“. — Lepo je naglašala, k sreču je šla deklamacija, navzeci pesnik sam je to kazal na svojem obličju, Gospici je občinstvo ploskalo, da je bilo veselje.

Stopi zopet na oder č. g. Valentincič in razlagal na kratko zgodovino čitalnice ter omenja prvega predsednika čitalnice solkanske, gosp. V. Dolence, ki je vedno zvest ostal Solkancem itd., omenja še drugih sodelancev pri osnovanju čitalnice, gg. dr. Ferjančiča, R. Dolence, M. Doljaka, Št. Klemenčiča itd.; vsem se v imenu čitalnice in Solkancev presrečno zahvali, — potem pa prečita mnoge došle telegrame in sicer:

Čitalnic iz Tomina, Vipave, Bolca, Slovencev na Dunaju, tržaškega podp. društva iz Trsta, majorja Komela pl. Sočebarna, nekega Solkanca, ki biva na Poljskem, potem g. Riharda Dolence iz Grma, drž. poslanca, g. dr. Ferjančiča iz Dunaja (oba zadnja sta bila mej snovatelji solkanske čitalnice) in še mnogo drugih.

(Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

V poslanski zbornici v seji 10. t. m. je minister za deželno bran odgovoril na interpelacijo poslanca Tausche zastran oprostitev okrajnih načelnikov in županov od črno vojske in rekel, da si ministerstvo prizadeva zadevajoča od mnogih strani došla prašanja po neobhodnih potrebah javne službe in vojske vredit, on je izdal posebne ukaze zastran oprostite, posebno pri političnih gosposkah, občinskih načelništvih, varstvenih organih in prometnih upravah, ki segajo tako daleč, da je nemotena služba pri vseh okoliščinah zavarovana. Grof Falkenhayn je odgovoril na interpelacijo poslanca Richter glede razkosavanja zemljišč in rekel, da je pravosodno ministerstvo sodiščem uže ukazalo, naj si prizadevajo, da se to po mogočnosti zadržuje. Urbaniti pa je to mogoče le s zakoni. V ta namen se mora sprejeti osnova posebnega državnega zakona, ki vredno podedovanja kmetij. Družega vlada zdaj ne more storiti. Potem se je nadaljevala proračunska razprava; na vrsti je bil naslov „posredna uprava na učnega ministerstva“. Govorili so Proskovec, Začek in Türk in izvoljena glavna govornika Tonner in Bendel. Minister je odgovoril še na izjave poslancev Proskovec in Šuklje in potem se je naslov skoraj soglasno sprejel z Šukljejevim dostavkom glede dovolitve družega oddeleknega načelnika. Nasproti Proskovemu je minister opazil, da je izobraženje najboljši pomoček zoper pisanje; on se sploh prizadeva za povzdigo splošnega ljudskega izobra-

ženja. Zarad rastočih zahtevanj na gimnazijah je predugačka teh nujno potrebna. Da se le v ministerstvu zgode osobne premembe, oziral se bo minister na to, da se ne bo osobam ene narodnosti prednost dajala. Glede Šukljejeve želje, naj se ustanové slovenske paralelke, bode minister še čakal, da se prepriča, ali se učni nameni morejo doseči. Njemu ne manjka dobre volje, da ne bi tudi interesov slovenskega naroda podpiral. Gledé učnega jezika na prihodnjem obrtnem šoli v Trstu je naučni minister rekel: Če je naučna uprava sklenola, na državnej obrtnej šoli v Trstu uvesti italijanski jezik za učni, storila je to, ker mnogo razlogov za to govor. Ti razlogi so pred vsemi, da je mnogo korporacij, kakor mestni zastop, trgovinska in obrtna zbornica in več velikih obrtnikov zagotovilo obile doneske pod izrečnim pogojem, da bode italijanski učni jezik in da se obrtna šola v Trstu, ako se ta volila ne sprejmó, z ozirom na sedanje finančne razmere gotovo ne ustavovi. Bila bi tedaj nemogoča ustanovitev, katera, kakor menim, pozdravi se z veseljem povsod v južnih kronovinah. Tudi se sklicujem na to, da je naučna uprava zato sklenola italijanski učni jezik na državnej obrtnej šoli v Trstu uvesti, ker so malo vspodbudljive skušnje, katere so se pokazale pri utrakvističnih napravah; potem pa tudi, ker so pedagogične in didaktične težave pri utrakvističnih napravah, posebno pri obrtnih strokah, z ozirom na učila neizrečeno velike. Opazil bi k temu še, da naučna uprava od svoje strani tudi o tem ni svojih dolžnosti zanemarila, ker bo skrbela za to, da bodo mladi ljudje slovenske narodnosti — in jaz upam, da se jih prav obilo v to učilišče vpíše — dobivali poduk v materinem jeziku. Po razmeri skušenj, katere dobi naučna uprava glede teh mladencičev, katerim gotovo ne manjka talenta za tako izobraženje, treba je bo preudariti, koliko se ima ustreći tu omenjenim posebnim potrebam posebe, ali pa po gotovih učiliščih, ki se imajo ustanoviti na Kranjskem. — V večernjej seji je bilo sprejetih še več naslovov naučnega ministerstva. Poslane Klun se je potezal za Slovence na Koroškem, Stajerskem, Kranjskem in v Trstu, ter predlagal resolucijo, v katerej zahteva ustanovitev slovenskih ljudskih šol in učiteljišč. Poslane Luzzatto je protestiral zoper Klunove izjave, ter naglašal domoljubne čute večine tržaškega prebivalstva. — V seji 11. t. m. se je nadaljevala razprava o proračunu naučnega ministerstva in sprejelo se več naslovov. Poslane Pollak omenja onesnaženja spomenika Anastazija Gruna v Ljubljani, slika zasluge Turjačanov za Kranjsko in predlaga, naj se pesniku Auerspergu postavi spomenik v Ljubljani na državne troške. Pri naslovu „potrebščine za verski zalog“, toži poslane Pichler, da duhovščina na severnim Českem narodnih teženj nemškega prebivalstva ne podpira. Poslane Pscheider omenja, da je nova kongrua mnogo duhovnikom dohodke znižala. Minister Gautsch odgovori, da nova kongrua enakomerno vreja dohodke in je popolnoma zakonita. Ako so nekateri duhovniki nekoliko zgubili, pridobili so drugi. Tudi ta naslov je bil sprejet. V večernjej seji se je vršila razprava o velikih šolah. Poslane Luzzatto je govoril za ustanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu. Poslane Pscheider je izjavil, da se cerkev nikoli ne može odreči pravice vpliva na šolo. Poslane Menger graja prizadevanje, težave delati obiskovanju vseučilišč in pravi, da je želeti, da se odpravi razdelitev srednjih šol na dvoje. Govornik pojasnuje težavo učenja slovenskih jezikov na nemških šolah, ter priporoča več začelenih predurčač juridičnega in medicinskega poduka. Minister Gautsch odgovori poslancu Luzzato, da je uže zdaj ušenecem italijanske narodnosti mogoče, nekatere predmete učiti se v italijanskem jeziku, kakor je to v Inomostu in pravi dalje: Jaz morem smatrati to, kar je poslane Luzzatto sprožil, le za spodbod, in to prevdarim, zagotovila pa od svoje strani ne morem nikakoga dati. Nasproti Mengerju je minister odgovoril, da naredbe naučne uprave sicer merijo na to, da vseučilišča niso prenapojena, ne pa na to, da bi se učenju delale težave. Na gimnazijah je v načinu učenja klasičnih in živih jezikov velika razlika. Razmere na medicinske fakultete na Dunaju niso žalostne, ampak premislika vredne. Pa tudi, ako bi država za 2600 učencev priskrbela prostor, manjkalo bi materiala. Naučna uprava noče delati le negativno, temuč tudi pozitivno; vendor pa bo treba omejitve. Vlada preuredbi izvede z ozirom na znanstvo in pomembno vseučilišč. Potem se je sprejel naslov „velike šole“. Nazadnje je Söhnerer s

tovariši interpeliral zarad disciplinarne preiskave zoper učence dunajskega vseučilišča, ki so poslanec Tomaszeku pisali razjaljivo pismo vsled tega, ker je v državnem zboru rekel, da se v vseučiliščih budi antisemitski duh.

V seji 12. t. m. je zbornica sprejela naslov „srednje šole“. Moj razpravo je naučni minister na priporočilo grofa Coronini izjavil, da se bo praska glede večjega ozira na učence italijanske narodnosti pri naučnej upravi gotovo ozbiljno preudarjal. Poslane Burgstaller je interpeliral zarad preovedi izvožnje konj.

Na dunajskem vseučilišči je uže davno ni več tako, kakor bi imelo biti. Pod ustavoverno vlado se je vtepel v to svetišče znanosti nek duh, ki ne dela česti temu prvemu znanstvenemu zavodu na svetu. En del nemški studentov, ščivan od prenapetih zastopnikov in krvih prorokov nemške narodnosti, popel se je na konja visoke politike, tako zatajil svoj poklile, stopil iz vojnici dolžnosti in zgrešil pravo pot. To se je zgodilo zopet te dni. Najprej so ti mladi gospodje poslali sramotljivo pismo poslanec Tomaszeku, ker v državnem zboru ni govoril njim po volji, potem so hodili na galerije obeh zbornic državnega zbara, ter silovito ploskali tistim govornikom, ki so bili njim po volji, drugim sikali in živigali; najhujše pa jih je razjaril največi učenjak in poštenjak dunajskoga vseučilišča, profesor in dvorni svetovalec Maassen, ker je v gospodskoj zbornici tako lepo in prepričevalno govoril o enakopravnosti avstrijskih narodov. Na njegu so se posebno spravili, tako sicer, da se je zauzala preiskava in da je na povelje naučnega ministra vseučiliščni rektor zapretil najstrožje naredbe, ako se bodo izgredili ponavljali. — Ko je 11. t. m. več sto vseučiliščnikov pred stanovanjem profesorja Maassen demonstriralo, razgnala jih je policija in pet zaprla, ter dva v zapori na tri dni, druge na 24 ur obsodila. 12. t. m. je bila juridična fakulteta zaprt.

Vnanje dežele.

O bolgarskem pršanju je zadnje dni nastala skoraj popolna tihot, a ne mine mnogo časa, ko zopet splava na površje. Zdaj so vladarji popotovali po deželi, da ljudstvo pridobě za svoje namene; ta teden so se zopet v Sredce vrnila in zdaj bo treba sklicati veliko sbranje, da v novič potrdi vladarje v oblasti, morebiti tudi, da izvoli kneza.

Nihil isti, ki so hoteli ruskega carja umoriti, katerih je skupaj petnajst, vsi so bili obsojeni k smrti, vendar je osem carju pripravljenih v pomilovanje. Te car gotovo pomilostil in skoraj gotovo je, da car samo dve ali tri smrte obozde potrdi.

Bismarek ima uže to navado, da od časa do časa, kadar se njemu prav zdi, kako bombo mej svet vrže, da se ljudstvo prestraši in vlade vznemirijo in morebiti obrnjo pozornost tja, kamor Bismarek ne gleda. Taka Bismarekova bomba je tudi vest v „Nordd. Allg. Ztg.“, Bismarekovem organu, da je Avstrija sklenola pogodbo z Rusijo glede zasedanja Bosne in Hregovine. Ta vest je razburila posebno Madjare, kar je lahko verjetno, ker Madjari Rusov ne morejo videti in ker je to podoba z Rusijo sklenol Madjar, tedanjji minister zunanjih zadev Andrásy. Ni se tedaj čuditi, da je poslane Iranyi v ogerškem državnem zboru interpeliral o tej stvari, ki mora biti nekako kočljiva, ker je Andrásy nemindoma odpotoval na Dunaj, ter se o tej zadevi dolgo razgovarjal z ministrom zunajnih zadev Kalnoky-jem in pozneje tudi s cesarjem. Tudi ogerški ministerski načelnik bo neki o tej reči imel pogovor na Dunaju. — Kak namen ima Bismarek s to bombo, to je nam navadnim ljudem še zakrito, toliko bolj, ker nam tudi znana ni vsebina omenjene podobe, le toliko mislimo, da Bismarek tega storil iz ljubezni do Avstrije.

Mej francosko vladu in proračunskim odsekom je nastalo ostro navskiřje, če zbornica potegne s zadnjim, potem odstopi ministerstvo. — V Parizu se te dni prodajajo demanti francoske krone. Kupovat jih je prišlo 250 juvelirjev iz vseh krajev sveta in mnogo drugih bogatašev. Sic transit gloria mundi!

D O P I S I .

Iz Rocola, 9. maja. — [Izv. dop.] — Nezavednost okoličanov postaje vedno večja, namesto da bi se med nje narodni duh vedno bolj razširjal. Magistrat ima vedno prosteje roke, nakladati jim ogromne davke, vsljati jim tuji jezik v šole, odbijati jim prošnje, ki bi v slovenskem je-

ziku se ga dotaknole; z eno besedo: dela ž njimi, kakor mu draga. In odkod ta nezavednost, taka potprežljivost, pršal bi kdo: saj imajo društva v svojih okrajih, saj imajo časnik, da se narodni duh vedno bolj med njimi goji. Ali kaj pomagajo društva, ako se njega častni udje ne vzdignejo nad svoje ude ter jim na srce polagajo, kar jim koristi in nezavednost od njih odzenejo. In samim prav tako ne pomagajo časopisi, ker morda po vsem okraju okolice ne dobiš pri petih slovenskem časopisu, katerih bi se lahko bolj premožni naročevali ter svojim rojakom naštevali škode, ki prihajajo od strani našega municipija, da bi se zavedli, da bi vedeli, da jim manjka zavednosti, da jim je potreben — tabor.

Mi smo že lansko leto o vsem času kolere taborovali, ali le z besedo. Čakali smo, da bi nam vlada dovolila in da bi jenjala kolera; ali ko nam je Bog podelil zopet novi zdrav zrak, zopet je vse zaspalo — pomrzalo je vse. Ali za vedno? — Udje se mi tresejo, sreča mi žalostno bije in vreje kri v možgane, da hočejo se mi zmešati, ko to strašno besedo vedno premišljujem.

Tukaj smo menda na narslabšem stanju v okolici gledo narodnih šol. Tukaj ima magistrat (pa kakšen magistrat je to) največ moč odtujati otroke svojemu narodu ter večpljati v njih mlaada sreca tisti duh, ki je sorazen našemu narodu in sploh Avstriji. Tu nismo še nikdar imeli slovenskih šol, ali vendar zdaj je čas, da jih dobimo; naj se potezajo državni poslanci za vso okolico, ne samo za kako revno parallelko. — Sliši se, da mislijo Rocolčanje (zgornji) prosi za duhovna; ki bi vzdržaval šolo i cerkev pri Loveu. Prošnja pa naj se pošlje na vlado in ne na magistrat, ker pri zadnjem ne dobijo nič, to je gotovo. In na vlado naj se prošnja pošlje v slovenskem jeziku, da bodo vedeli tamoznji merodajni gospodje, da umejemo tudi slovenski pisati, ne samo v blaženej italijanščini.

Torej treba zopet spodbujati, da bi taborovali, a ne samo pisali o tem osudem taboru, ampak se enkrat zganili, da pokažemo našim lahonom, da se živimo, in da bode naš gospod politik „Piccolo“ kaj pisati imel o tem in s tem napolni svoje štiri predalčke ter si za nadaljno politkovanje pomore.

Torej na noge — skrajni čas je!

V Gorici, 2. maja. — (Konec glej št. 37.)

— Rekli smo uže večkrat, da Gorica ni laško mesto, kajti tu nemajo obstoja ter se ne razvijajo laške skomine. Društva, kajih namen je ljudstvo v sovražnosti vaditi, tukaj skoraj več ni. Vsém je osoda enaka. Društvo „Unione“ n. pr., ki je nekdaj ob času volitev toliko hrupa delalo, ni moglo zadnjič imeti svojega občnega zbara radi pomanjkanja udov. Njegovi udje so menda po svetu raztreseni, kakor Noetovi sinovi in treba je večje trobente, nego je goriški Corriere, da jih skupaj skliče.

Pisal sem vam nekdaj, da imamo, ali prav za prav imajo Lahoni tukaj neko društvo nazvano „Società per la cura climatica“. Njega namen je Gorico olepsati ter jo narediti primernejšo za tujce, ki vanjo hodé zdravja iskat. Pred časom je imelo kaj mnogo osnov. Prenoviti je kar nakrat hotelo vso Gorico, prementi jej ceste, kanalizacijo, zboljšati in olepsati sprejhajšča njene okolice, zidati velikanski hotel za tujce itd. itd. Sploh namenjava je dopolniti velikanska dela, ki bi Gorico gotovo prijetnejšo učinila, katera bi pa stala vsaj milijon.

Na prvi pogled bi človek mislil, da ima to društvo na razpolaganje bogve kak kapital, v tem ko vse njegovo bogatstvo obstoji v doneskih, koje vkljupljajo njegovi udje. Zadnjih je pa okolo sto ter skupaj spravijo teško letnih 400 gld. — gotovo mastna svota, s katero imenovano društvo lahko vse svoje osnove oživotvorí!

Uže več let kriče predstojniki tega društva o potrebi tega ali onega, ali do sedaj se jim ni sponeslo še ničesa. Se le zadnjič se jim je nekaj posrečilo. V zadnjem svojem seji (ki je gotovo bila ena najsjajnejših) sklenoli so v Gorici nastaviti enega čistilca čevljev (lustrascarpe) v monturi! Ta visok dostojanstvenik imel bo svojo rezidenco na voglu pri kavani al Teatro ter bode popotnikom tujcem (iz Italije) in onim laškim Goričanom, ki toliko ne izmorejo, da bi na domu imeli deklo, ki bi jim tudi čevlje čistila, — njegova naloga bode tedaj za par krajcev zadnjim čevlje čistiti!!

Kdo bi tajil, da je to velik napredok imenitnega tega društva? Corriere je to kaj oznanil urbi et orbi meneč: sedaj bo pač imel kdo čeplje čistiti Fanfallovemu dopisovalcu, ko pride v Gorico, kakor je bil uže v svojem listu oznanil, da Gorica nema čistilca čepljev! Jejš! jejš! rekla bi Brenceljnova Žefo, ako bi še živila — Bog jim je možgane zmešal!

In res trditi smemo, da se je pri tem društvu uresničil starolatinski rek: parturiuntur montes nascitur que ridiculus mus. — Rodile so gore, a svet je zagledal smešna miška!

Da bi se jim vsaj tako godilo vsakikrat, ko mislijo kaj oživotvoriti!

Domače vesti.

Odličen gost. Poveljnik III. oddelka F. Z. M. baron Kuhn je prispel sinoči iz Gradea v Trst, da pregleda tukajno posadko. — Nastanil se je v hotelu De l'orme.

† **Franjo Hrovat.** Bivši župnik pri Sv. Jakobu v Ljubljani, pozneji rektor avstrijske ustanove za popotnike v Jeruzalemu, umrl je 8. t. m. v Ljubljani v 74. letu. R. J. P.

K životopisu rajncega Hribarja nam je še dostaviti, da je bil rajnki tudi tržaškim pevcom dobro poznana osoba, vsaj je on leta 1882. bil verhovni vodja par sto pevcev, ki so na ladjah peli cesarju pred gradom Miramarom, in cesar je njega in g. Bartlja k sebi v grad poklical ter se njima presrečno zahvalil. Prav tako je Hribar v Gorici dvakrat pred cesarjem nastopil s par sto pevci in bil od cesarja sprejet. — Vselej, kadar je bilo treba napraviti kaj velikanskega, bil je Hribar glavni pevovodja — zato pa so ga Primorski pevci po vsej pravici zvali svojega „general“. Bog nam daj vrednega naslednika!

Občni zbor pol. društva Edinost bodo jutri ob 10 uri dopoldne v dvorani restavracije gledišča Fenice (vhod z ulice S. Francesco). Ker je dnevni red jako važen, nadecati se je, da se zborna vdeleži veliko občinstva iz Trsta in okolice.

Glavni zbor slovenske čitalnice v Trstu bode jutri v nedeljo, ob 6 in pol uri zvečer. — Ker so na dnevnem redu tako važne razprave, zato je želeti, da se zborna vdelež po mogočnosti vsi udje.

Za družbo sv. Cirila in Metoda je pri slavnosti v Solkanu nabral g. Janko Drašček f. 5.71, katero svoto je izročil denarničarju trž. podružnice.

Umetniško obrtna razstava v Trstu ostane odprta le še do pondeljka. Obiskovala se je do sedaj zelo živalno. — Kdo jo še ni ogledal, naj se tedaj požuri.

Obrtna šola in židovi. — Malokje se vtikujo židovi toliko v jezikovna prasanja, kakor v Trstu. Gotovo pa jim pri tem ni na stvari samej ležeče, ampak imajo vse druge vzroke sebičnosti, katerih pa vendar ne morejo dobro zakrivati. — Zato pa tudi nikakor ne morejo mirovati, od kar se je sprožilo prašanje o slovenskem učnem jeziku v tržaškej državnej obrtnej šoli. — Dan na dan kriče po svojih listih, da se jim strašna krivica godi ter rotijo vlado, naj nikar ne gazi z nogami z enako narodno italijanskega značaja tržaškega mesta in italijanskega njegevega prebivalstva. — Zakaj tedaj toliko hrupa o stvari, katera se po pravici sama ob sebi razume, ker je populoma naravna in nujna? Da so opravičeni napadi na nas Slovence, katere čitamo dan na dan v enej ali drugej obliki po židovskih listih, gotovo ne bi sl. državno pravništvo vsak drugi dan teh strupenih listov — zaseglo. — Sicer se pravi, da škoda človeka izpameti, toda ti gospodje hočejo sè silo z glavo skozi zid. — Zato pa je v četrtek zadela prvega kričača zopet nemila osoda, da je prišel radi svojih nesramnih laži pod pečat. Ta kričač tira, od kar so mu plačali kavcijo, vedno „visoko politiko“ (?) in ker je nekoliko kratkovid, zaganja se v to, kar mu je najbližje in največ na poti: v Slovence. — Ali strašno je nerođen pri tem poslu! Morebiti ga vendar skušnja izuci? — Pripoveduje tedaj svojim somišljencem in tržaškemu mobu, kako je naučni minister prof. Šukljevo odgovoril na njegovo interpelacijo. Potolažil je tobož Italijane (tržaške), da šola nikakor ne bode imela slovenske parallelke, ampak samo za poskus bi se moglo slučajno slovenskim učencem predavati v slovenskem jeziku. — Po izkustvu, katero uprava pridobi s tako poskušnjo, pa vrla menda napravi Slovencem obrtno šolo kje na Kranjskem.

Komentarja tu ni treba. Vsaka stvar ima dve strani in mi poznamo eno in

drugo. — Zato pa pustimo kričačem zasno veselje, kajti pravica prej ali pozneje mora prodreti!

Pri seji mestnega zборa v četrtek je čital poročevalce dr. Dompieri dogovor mej magistratom in trgovinsko-obrtniško zbornico radi zgradbe in nadzorovanja dokov (brodovišč). Dogovor ima 17 člankov, kateri so bili sprejeti do §. 10. s temi le spremembami: §. 3. Ravnateljstvo ima svojo službo brezplačno opravljati; §. 6. Obe korporaciji imenujeti sami dotične osebe, ki imajo nadzirati tehnični del zgradbe; §. 8. Nižje osebje se ima izbrati kolikor mogoče izmed domačih tržaških ljudi; §. 9. Prednost imajo tudi tržaški podvzetniki, trgovci itd. —

Ker je bilo uže kasno, preložila se je daljna razprava na prihodno sejo.

V Višnjalu je pri občinskih volitvah sijajno zmagala narodna hrvatska stranka tudi v II. in I. razredu. — Torej tudi tam po stoletjah zopet čisto hrvatsko županstvo. — V Roču se vrše te dni volitve in je tudi tam nada, da naši bratje zmagajo. Lahoni so poparjeni; našim pa raste pogum! Živelj Istrski Slovani!

Slavnost „Sokola“ v Pragi, katera je imela svrhu obhajati 25-letnico praznega Sokola, koje bi se bilo vdeležilo mnogo slovanskih telovadnih družev iz vseh krajev sveta, bila je preklicana. — Vzrok temu je, ker je vlada prepovedala nekatere točke programa in to najvažnejše. — „Tout comme chez nous!“

Tržaške novosti:

Lahonski listi — posebno „L'Indipendente“, „Mattino“ in „Piccolo“ so strašno razburjeni zarad Nabergojeve in 52 tovaršev interpelacije in zarad govorov dr. Gregorca, kanonika Kljuna in prof. Šuklje ter hvaljivo Luzzatto-a, ker je protestoval proti temu, kar sta gg. Kljun in Šuklje govorila o zvestobi Slovencev in tržaških Iredentarjih. — Tem bratec pridružila se je tudi tetka tržaška in je konstatirala baje, da v Trstu ni Iredentcev in ker je ona to rekla, mora vsak verni tudi verovati. — „L'Indipendente“ in „Piccolo“ sta bila v četrtek zaplenena zarad prehujih napadov in draženja na Slovence, zato pa tetka za njima pometa. Žalostno je zadost, da si nikdo ne upa v Trstu pravice govoriti in da vse ždi pod terorizmom lahonske stranke, ki gospodari v Trstu.

Čudno, da so po lanskih volitvah sami gospodje à la Rafael Luzzatto rekli, da so zdaj lahoni gospodarji Trstu, in nam je nek gospod, ki ne laže, rekел, da se mu je g. Rafael izrazil, če se on in še par drugih mestnih očetov odpovedo, da bode zbor populoma rudeč. — Tako so pisali in govorili poprej. Kako pa da zdaj vse to taje in svetu natvezajo, da so v zboru sami avstrijski patriotje. Kaj je to politično prepričanje, in stalnost političnega menenja? — Uprav ta strah takozvane patriotične stranke tržaške pred znanimi teroristi je dokaz, da tavamo po tminah. — Vse to se ne da tajiti; to vse dokazujojo listi in javni govor pred 2 letoma in zdaj! Šepav je bil torej odgovor gg. Kljunu in Šukljeju. — Slovenci niso sicer vzeli v najem patriotizma, ali dokazali so ga pri vsakej priliki in ga tudi bodo in to z večim zatajevanjem, nego pa skriti in javni lahoni. Triesterca, ki zdaj tako Lahone brani, morala bi premisliti, da se še črvič krivi, ako ked je na njega stopi; z nimi Slovenci pa sme mestni zbor tržaški nekazneno postopati kakor s Heloti. — Menimo, da smo vsaj toliko zaslužili, da nas proti takim ponižanjem brani vlada. Pa kaj bi omenjali Triesterce, značaja si ne more prisvajati; ni še dve leti, ko je bila velikonemška, huda nasprotnica naše vlade, katera pa danes tako hvalisa, da je uže prav priskutno in da vlada sama lehko reče: Bog me varuj tacih prijateljev! — V 24 urah se je prelevila, slekla velikonemške cape in oblekla Taaffejev frak, trka na prsi in se bahá z svojim poštenjem in domoljubjem! Misli li, da so dobri državljanji bebcii, ki ne znajo ločiti lulinke od pšenice?

Politika tiča stusa je stopila pri nas v navado, oficijožni tajijo, celo očevidevne stvari. — Tako na priliko je znano, kaka čuda so delali lahonski listi tržaški zarad razstave v Benetkah, kako so poslali vso svoje poročevalce tija in kako obširno so pisali o vsej stvari, o kralju, kraljici itd.; kopije bila spuščena oklopnicu „Cesarjevna Stefanija“ v morje in je bila tako lepa patriotična slavnost, koliko so pisali isti listi o vsej tej slavnosti? Takih in enakih vidimo vsak dan in je zastonj delati: „Vogel Strauss“. Koliko laži so nakopičili lahonski listi tudi zarad izleta tržaških Slovencev v Gorico in na Sv. Goro: V Solkanu se je jeden ubil, v Gorici so ne-

kateri Slovenci zahtevali kavo po slovensko, zato so „markerja“ provocirali; — po „Triesterici“ pa se je le policiji zahvaliti, da ni bilo nerednosti. — Mi pa pravamo: naj nam opravljevi povedo ime onega mrtvega Solkancea, — ali naj nam dokažejo le en slučaj, da bi bila moralna policija koga varovati, ali da je kak marker zblaznil, ker je čul slovenski jezik!

Andate buffoni!

S a m o m o r i . Tudi neka sorodnica oskrbnika pri Sv. Ani, po imenu Lujza Markovich, 18. letna, cvetoča deklica, je htela težko breme življenja odvreči ter skočila včeraj blizu velikih skladišč v morje. Nekateri vrli mornarji so jo rešili in se trudili, da jo zopet spravijo k zavesti. Komaj je deklica odprla oči ter videla, da se dobroršni ljudje trudijo jej življenje ohraniti, prosila je sklenenima rokama, da jo pusti umreti! Odpeljali so jo v bolnico, kjer je sedaj uže iz vsake nevarnosti. — Umreti je htela gotovo — iz nesrečne ljubezni.

N e s r e ē c e . Težak Franjo Ignatz je padel na krovu parnika Zaira mej delom in si glavo močno pobil. Odnesli so ga v mestno bolnico.

G o l j u f i v t r g o v e c . W. Roenick, trgovec s kavo v Trstu je pobrisal iz Trsta zapustivš čez 60.000 gld. dolga. — Govori se, da se misli usmrtiti, toda ne ve se, kamo je pobegnol.

N e v a r e n b l a z n e n j e c . Nek Jurij Fragiocomo iz Pirana je prišel v četrtek v mestni carinski urad ter pripejal nadzorniku Devide pošteno zaušnico. Prihiteli so takoj od vseh strani uradnik, da bi Fragiocoma prijeli, toda ta je bil okolo sebe kakor besen, da so ga komaj podrli na tla in zvezali. Poslali so brzo po stražarje in zdravnika, mej tem pa je imelo 9 uradnikov dovolj opravka, da so blaznence pridržali na tleh. Zdravniki so spoznali v njem človeka, kateri je bil še pred kratkim časom iz bolnice izpuščen, ker so sorodniki njegovi prevzeli jamstvo za vse nastopke Jurijevih del. — Spravili so ga sedaj v bolnico nazaj.

S o d n i s k o . Delalec Lorenc Starc iz Kontovelja je dobil mesec dni zapora, ker je 14. februarja žalil gozdnega čuvaja Stefana Slobee in mu tudi nevarno pretil. — Služkinja Ivanka Moritz iz Beljaka je bila obsojena radi tativne na 6 mesecov ječe. — 27. letni pekarski pomagač Petar Pelizzon je bil včeraj radi razdaljnega Nj. Veličanstva pred sodnik. Razprava je bila tajna. Ker so priče dokazale, da je bil otoženec popolnoma pijan, bil je otožbe oproščen, ampak obsojen radi prestopka pijanosti na 2 meseca zapora. — Ravno toliko je bil trgovec Ignacij Persich radi goljufije. — Služkinja Marija Kuhart iz Marienharta na Koroškem je dobila radi tativne 3 meseca ječe. — Nekaj tednov je tega, kar se je mornar N. povrnol po dolgem potovanju v Trst. Močno se je začudil, ko je našel doma novorjenega sinka, katerega mu je porodila njegova mlada in lepa žena med njegovo odsutnostjo, o katerem porodu pa soprogi ni imel niti najmanjše misli. Zvedel je kmalo, da je bila žena zapeljana in našel je tudi zapeljiveca, ter zatožil oba pri sodniji. — Za pričo je bila zaslišana tudi babica, katera je bila pričujoča pri porodu, toda mlada žena se jej je tako smilila, da je govorila pred sodnikom ne resnico, samo da jo reši neprijetnih nastopkov. — Pri prisegi pa je vendar признала svojo laž in se izgovarjala, da ni mislila sé svojo neresnično izjavo nič napčnega storiti. — Sodnik pa je bil drugač menenja in obsodil je nepremišljeno babico na mesec dni težke ječe.

Pečna pogodba za železniško progo Divača-Ljubljana mej vlado in južno železničko je sklenena. Ta pogodba dovoljuje državnim železnicam rabo južno-železniške proge Ljubljana-Divača. Glede prevažanja osob ostane vse pri starem; kar se pa priče prometa blaga, bodo državne železnice naložene svoje vozove na mejnih postajah otdajale južnej železnici, katera bo té skupaj sé svojimi po omenjene progi prevažala i na nasprotnem koncu izročala zopet organom državne železnice. Tarife za to prevažanje bodo pobirale in določevalne državne železnice, južna železnica pa bodo od teh dobivala odškodnino.

Vabilo k veselici, ki jo prirede Ilirsko-Bistriška-Trnovska Čitalnica v nedeljo 15. maja t. l. v prid družbe sv. Cirila in Metoda v prostorih g. Ant. Jelovšeka. — Spored: 1. „Mladini“, čveterospev A. Hajdrih. 2. Poštena deklica. Šaloigra v 1. dejanji. 3. „Ilirija oživljena“, čveterospev B. Ipavie. 4. Strup. Vesela igra v 1. dejanji. 5. „Brambovska“, zbor A. Hribar. Ples. — Začetek ob 8. uri zvečer. Godba ciganov E. Seinel. Vstopnina za osebo 50 kr., za družino po 1 gld. Odbor.

Tržno poročilo.

Kava — Živilna kupčija po vedno viših cenah. Prodalo se je t. dni 2000 vred Rio po f. 99—110, 2300 Santos po f. 98—110, 300 latvod Moka po f. 128—132, 200 Java Malang f. 115—114, 200 Lagusyra po f. 120—125, 250 kvintalov Ceylon plant po f. 123—128.

Sladkor — slaba kupčija, cene nekoliko padli. Prodalo se je 5000 kvintalov sladkorja v vredčah po f. 1775—1975.

Sadje — slaba kupčija. Limoni f. 1—2.50, vomeranč f. 2—4.50, fige v venčih f. 11—12, rožiči pujski f. 10—11, grški f. 5.50, ovaša f. 20, cvebe navadne f. 10—14, Eleme f. 14—24, Sultanina f. 22—30.

Ojje — boljša kupčija, cene težnješa. Danes stane namizno f. 50—67, jedilno f. 34—38, bombažno angli. f. 22—26, amerik. f. 31—33.

Petrolje — rusko f. 6.75, amerikansko f. 8.75.

Domači pridelki — popolnoma zaujemarji-ni.

Les — prav tako.

Seno — prodajalo se je te dni slabo konjsko f. 1.70—1.80, volovsko f. 2.

Borsno poročilo.

Te dni so bile večkrat sprememb, kmalu malahovst, kmalu zopet boljša tendenca, vendar pa je bil sklep borse ugoden skoro vsem papirjem.

Ni vsakdo v stani mnogo denarja trošiti, zato je treba biti oprezen o prav-m času. Vsi, koji bol-hajo na gostej krv in vsele tega na grinti, navalu krv in glavo in prsa, na homocidih; naj tedaj ne zamude očistiti se sredstvom, katero stane samo par novičev na dan, da ostanejo sveči in zdravi. Naši se vzame zato najcenejše sredstvo: Švicarske kroglice lekarne R. Brandta, ki se dobivajo v lekarnah v Škatljicah po 70 nč. ter naj se dobro paži na podpis R. Brandta.

Javna zahvala.

Podpisani odbor šteje si v ljubo dolžnost se prav srčno zahvaliti vsem onim, ki so za slavnost naše čitalnice kaj žrtvali, pri njej sodelovali in vsem, bodo si društvo ali zasebnikom, ki so se je udeležili. — Posebno se zahvaljuje čestitim gospicam in dekletam solkanskim in gospicam tržaškim za podaritev krasnih trakov naši čitalnični zastavi. — Enako bodo presrečna hvala gospodi Župljaninu za lep sonet v spomin dvajsetletnici.

Solkan, 11. maja 1887.

Odbor solkanske čitalnice.

Poslana POZOR

sednih ni udom po lvoj; za nekatero to se ve, da ne, kakor pri vsakem društvu.

Pa tudi dva brata Višnovec nista kmeta, pa bolje bi za nju bilo, da bi bila, ampak sta zidari in poštana moža.

Blaagajnik, ker je Šel v Dalmacijo, on je vprašal in sklical odbor skupaj, za dovoljenje za 3 mesece, tedaj se ni odrekil in ni treba družega postaviti. Tedaj s tem ima le postavno izvoljeni odbor opravljati, pa ne občina zgoba sklicati, kakor si misli lažnjivi Ključek.

Na Vrdeli, 10. maja 1887. Odbor.

Ljubljanski Zvon.
Gld. 4.60.
Gld. 2.30. -- Gld. 1.15.

KLINIKA za spolne in želodčne bolesti, nastope okuženja in oslabenja možke slabosti, polucij, žgajočo vodo, močenje postelje, puščanje krv, zabijanje vode, in za vse bolzni merhura, droba in živev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postu, anju z neškodljivimi sredstvi.
C. Streetzel,
specjalni zdravnik Lindau am Bodensee.

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccoli-ja
v Ljubljani

prodaja se v malih steklenicah, kojim je vtišnjeno imenje izdelovatev G. Piccoli, Ljubljani. Vsakej steklenici pritožen je navod kako jo rabiti v slovenskem, nemškem in hrvaškem jeziku, ovit z rožno-barvenim papirnim trakom, ne kojem je videti postavno zavarovana znamka (angeli), znamenie lekarne Piccolijeve. Opozorjam pred ponarejimi izdelki, ki so brez vsake vrednosti! — Kdor protipostavno ravná, bo ostro kaznovan.

V steklenicah po 15 n. se prodaja v lekarnah: Biasoletto, Foraboschi, pl. Leitenburg, Liprandi, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Ravasini, Rovis, Saraval, za magistratom, Serravalle, Udovicich in Zanetti in v večjem delu lekarn na Stajerskem, Koroškem, Primorskem, Tirolskem, v Istri in Dalmaciji. 20-50

Marijaceljske
želodečne kapljice,
izvrstno deluječe zdravilo
pri vseh bolezni na želodcu. Neprecenljive
dobre je posebno vpliv ujih pri notečnosti, slabosti želodca, ako z grla
smrdi, napenjanju, kislem pehanju, keliki, želodečnem kataru, goreččem
(rzavci) pri preobilnej produkeiji slin, rumenici bluvanju in gnusu, glavobolu, ak boji iz želodca krč v želodcu, zabsanju, preobilnostjedi in pijač v želodcu, proti glistam, bolezni na vranci in jetrih in tudi proti zlati žili ali himoroidam. Cena steklenici je z nakazom vred samo 35 nov. Glavni zalog ima lekarnečar „k angelju varhu“ 53-19

Dr. Brady Kremsler,

Morava

V Trstu jih pa dobite pri lekarničarju I. Seravallu blizu starega sv. Antona

Želodečne bolezni ozdravi brzo in posvema

JERUZALEMSKI BALZAM

—dimi in neustegljivi želodčni pišči. Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehkó, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Vedina raznih kapljic, izlečkov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič drugača, nego škodljiva zmese.

Edini Jeruzalemski balzam si je zagotovil vsele svoje priproste sestave, odločno oživljajoče in želodčne žive hitro krepčalne moći pravico prednosti nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom večja pršanje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kineske robarbare, katera korenika je poznana zaradi njene ugodnega upliva na prebaviljenje in čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti neješčnosti, zabsanju, smrdljivim sapi, gnusu, riganju, bacanjju, proti hemoroidalnemu tripljenju, zlatencu in vseki bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane 30 novcev.

17-48

GLAVNO SKLADISČE U LEKARNI

G. B. PONTONI
v GORICI.

Skladisča v Trstu v lekarni Marku Ravasini in G. B. Ponton, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Palasca.

33-48

Teodor Slabanja

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17
se priporoča velečastni duhovščini za izdelovanje cerkevnega oroja namreč:

Monstrance hustodije, kelihe, ciborije, strelilnice, svečnike za altarje, tabernakeljne in pred stacjone, križe za altarje in handra, relikvarije, monstrance ali križe za svečnike, kanonske table, kadijnice s kadijnim čolnem, steklene fašice za darilno vino, stopec, ročnik iz kovine, krstne sklede in žlice, kolice za blagoščovljeno vodo, kropilnike, posode za sv. olje

in popotnico, držala za sv.če, sklepe pri vnučjih itd. itd. po najnižji ceni.

Tudi se pri njeni staro cerkevno orodje z ognju pozlati, posrebri, zčisti in popravi. Na blagoščovljeno vprašanje hode razlovljeno dozvarjal in vsako blago dobro shranjeno in poštne prosto pošiljal.

Staro nemajljivo orodje, mesing in kuf v jemlje v račun. 14-24

Krojačnica A. Bonné.

trg Sv. Katarine št. 1. 36-7
izdeluje fine, cenoblike po najzadnjem krovju.
(Preselil se 24. avgusta t. l. na Corso št. 4, II. nadstropje, nad ureduštvom lista »Il Piccolo«).

Pri JULIJU GRIMM,
dežnikar, Barriera Vecchia št. 18
je zelo bogata zaloga solnčnikov za gospo, za jako nizke cene. — Solnčniki za gospode od 90 novč. naprej. — Najnovejši „Entrecots“ za gospo, svilnati in pol svilnati. — Mali dežniki za otroke od 25 novč. naprej. Zaloga dežnikov iz svile, satina, volne in bombaža. Sprejemajo se popravki za jako nizke cene. 77-104

Dobiva se v vseh knjižarnah 13. nakladi, ravno izašla medic. svetovalca

Dr. MÜLLER-JA

najnovejše delo o slabosti, oslabelih živih, o nastopih mladostnih pregreškov itd.

Pošilja se tajno za 60 nov. v pošt. markah

KAROL KREIKENBAUM

Braunschweig. 13-52

Museo Meyerott

zemljišče Ralli, proti Giardino Publico
u Trstu

Podpisani časti se objaviti ovime sl. občinstvu, kao takodjer i e. kr. vojničkoj posadi, da će današnjim danom biti u njegovom museju nova izložba slikah. U nadi, da će štovani posjetitelji i ljubitelji umjetnosti sa ovom drugom izložbom biti podpuno zadovoljni, moleći za obilni posjet, bilježi se sa dubokim štovanjem

3-1

J. MEYEROTT.

Ustanovljeno 1747.

C. kr. dvorni zvonar

Albert Samassa

fabrikant strojev i gasilnega orodja
v Ljubljani.

Urbani zvonovi z upravo.
Vse vrste gasilnice, izvrstne se stavne za občine, za gasilna društva
v mestih in na kmetih. Hidrofori,
vojovi za vodo, izvrstne škropilnice,
kakor drugo orodje in pripomočki
zoper požare. 12-5

Cerkvene svečnice in druge priprave iz bronza. — Sesalke in
orodje za vodovode.

Sesalke za vodnjake, za vinske i
pivne sode in kadi, za drozganje,
gnojnico, podzemeljske namene,
ročna in strojna dela. Dalje: ko-
vinsko blago, cevi iz litiga i ko-
vanega železa s priteklino, mehovi
iz konopnine in gumija itd. po
najnižih cenah. Občine in gasilna
društva plačujejo lahko na obroke.

20 svetinj.

A. MAYER-jeva
zaloga piva v Ljubljani
priporoča
zasebnikom in gostilničarjem na deželi trajno izvožno

pivo v steklenicah
iz pivovarne bratov Kosler v zaboljih
po 25 in 50 steklenic. 12-7

Proti hemoroidam!

Kdor hoče čuvati svoje zdravje, naj rabi
prave

MENIŠKE KROGLJICE
(Pillole dei Frati.)

kričiste in proti hemoroidam,
koje izdeluje P. Fonda

farmacista v Piranu
Prepotrebne za vsakega, kateri trpi
na hemoroidah, zabsanju, brezčnosti,
glavobolji, ter sploh veliko sedi,
one čistijo kriči in dober vspreh potrjujejo
zasebna in zdravniška spričevala, koja so priložena z podukom za
porabo vsakej škatljici v slovenskem,
nemškem in italijskem jeziku.
Prodajajo se po 20 nov. katljice v
vsih lekarnah Trst, Reke, kakor
tudi Istre, Dalmacije, Goriske in
Trenta. 9-52

Ozdravljenje plučnih bolezni

Tuberkuoze, (sušice, Jetlike), nadube, zapre sipe, kroničnega bromhjalnega katara itd. po plinovi

EXHALACIJI

(po rektalnej injekciji).

Najneverjetneji, skoraj nedosegljivi idejal zdravnikov je z ovim postopanjem popoloma dosezen! Ob osupljivih, nepognatih uspehovih govoré najusnesnejša sledeča pisma slavnih profesorjev, kjer navedem v krajkem, toda kolik r mogoč in lastnimi besedami, in koja so bila tudi potrjena po zdravniških listih tuk in inozemstva:

Prof. dr. Bergon. Po trdnejšej plinovoj exhalaciji po rektalnej injekciji, izdatno pojemanje kašija in izvrška, potem popolno prehnanje, — mizlica, pot in hripanost je posve izginula. — Truplo se redi vsaki teden za 1/2 — 1 K. Ravno tako brzo ozdravljenje tudi pri starej, c. i. pri miliarni tuberkolizi. — Bolnik se ozdravi ter more tudi najtežjim posel zoper opravljati. —

Prof. Dr. Corall. Pri načahu se more pol ure po plinovoj exhalaciji laglja sonsti. — Ako se exhalacija daljši rabi, se naduba ne povrne več. Zoper šnisci in nadubi je plinova exhalacija izkušeno, izvrstno sredstvo.

Prof. Dr. Dujardin Beaumetz: «Oelo pri afoničnem grlu, poskodovanemu po tuberkolosi, so se v 2-3 tednih zacetile otekline dasiravno je bila uže polovica pljuč razdejan.

Dr. M. Langhlin, vodja bolnice v Filadelfiji je vporabil plinovo exhalacijo pri 30. bolnikom, ki so bili uže v najzadnjem stanju tuberkuloze in vsi so popolnoma ozdravili.

Vsak dan pa se mnoge zdravniške poročila o srečnem ozdravljenju, ter je razn navadenih spričevala že mnogo drugih od slavnih profesorjev. Tudi v c. k. jav. bolnič na Dunaju se vporabljuje stroj za plinovo exhalacijo. — Imamo mnogo spričeval održevalih. C. kr. izk. priv. str. j. za plinovo exhalacijo (Rectal-Injector) se dobiva z vsemi pripravili za priravljivo pliva in z popisom za vporavo za zdravnike, ter ga more rabiti tudi vsak bolnik sam pri.

Dr. KARLU ALTMANN, Wien VII., Mariahilferstrasse N. 80/A ter stane gl. 8,30 z omotom proti gotovem novcu ali provzetju. — Ozdravljenje ni niti težavno, niti ovira vsakdanji posel.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—